

Piotr Falkowski

Ustrój Cechu Piwowarów w Bydgoszczy w świetle statutu z 1770 roku

słowa kluczowe: cech piwowarów, statut, Bydgoszcz, I Rzeczpospolita

Uwagi wstępne o cechach rzemieślniczych

Cechy rzemieślnicze odgrywały ważną rolę w życiu miast. Przede wszystkim spełniały funkcje gospodarcze. Dodatkowo pełniły role religijne, polityczne, wojskowe i towarzyskie. Bractwa cechowe posiadały wyłączność na produkcję określonych produktów. Miało to na celu ograniczenie konkurencji w mieście. Osoby, które nie były zrzeszone, a wytwarzały produkty zastrzeżone wyłącznie dla cechów, były zwane partaczami¹. Ceny towarów były regulowane przez jarmarki i targi, na czas ich trwania zawieszano statuty cechowe².

W cechach byli zrzeszeni specjaliści jednej profesji. Rzemieślników dzielono na samoistnych oraz niesamoistnych. Pierwszą grupę stanowili majstrowie, którzy dysponowali własnymi warsztatami, zaś w drugiej grupie byli rzemieślnicy, którzy takowych nie posiadali.

W zakładach majstrów pracowali uczniowie, którzy poznawali rzemiosło. W czasie pobierania nauk należeli do rodzin mistrzów i wykonywali wszelkie zadania zlecone przez swoich przełożonych. Nauka trwała kilka lat. Po zakończeniu nauki i zdaniu egzaminu uczeń stawał się czeladnikiem. Mógł kontynuować pracę w warsztacie mentora lub udać się w wędrowną podróż po innych miastach. W czasie podróży uczył się fachu, czasem osiedlał się w innym mieście, gdzie zakładał własny warsztat. Czeladnik mógł zostać majstrem poprzez zdanie dowodu mistrzowskiego przed starszymi cechu. Dodatkowo musiał być obywatelem danego miasta.

---

¹ B. Janiszewska-Mincer, *Z dziejów rzemiosła bydgoskiego*, „Kalendarz Bydgoski” 1974, R. 7, s. 181.

² Tamże, *Dzieje gospodarcze w latach 1346-1772*, [w:] *Bydgoszcz: Historia, Kultura, Życie Gospodarcze*, Gdynia 1959, s. 138.

Cechy były zarządzane przez starszych, którzy wybierani byli przez braci. Do zadań starszych należało zarządzanie majątkiem cechowym i przestrzeganie praw cechu. Sprawowali pieczę nad sądami, które rozstrzygały w ich sprawach. Ponadto reprezentanci uczestniczyli w uchwalaniu ustaw miejskich. Poza nimi byli młodszy cechowcy, czyli mistrzowie, którzy jeszcze nie dostąpili godności bycia starszymi. Zrzeszenie rzemieślnicze miało swoistą autonomię, umożliwiającą wydawanie rozporządzeń dotyczących zarządzania cechem³.

Rada miasta mogła ingerować w sprawy wewnętrzne cechu oraz nadzorować jego działanie. Wydawała oraz zatwierdzała wiklerze cechowe. Mogła wybierać starszych spośród przedstawionych kandydatów, przez co miała wpływ na organizację i władzę cechu. Rada była drugą instancją w sporach dotyczących spraw wewnętrznych bractwa oraz między skonfliktowanymi cechami. Mogła ustalać patronów cechowych – panów cechowych. Do ich obowiązków należało uczestniczenie w zebraniach cechu, pośredniczenie między rzemieślnikami a rajcami oraz rozstrzyganie w pierwszej instancji sporów wewnętrznych. Patronami zostawali członkowie rady i pełnili rolę urzędników⁴.

Przywilej cechowy był zredagowany w postaci dokumentu. Mógł być zatwierdzony przez króla lub radę miasta i burmistrza. Wilkierz, który nie został zatwierdzony przez organ wyższej instancji, był wydawany przez bractwo jedynie na jego własny użytek.

Statuty cechowe można podzielić na trzy grupy. Pierwszą grupę stanowiły przywileje powołujące bractwo, zawierające dyspozycję o utworzeniu oraz posiadające najstarszy i najpełniejszy zbiór praw cechowych. Drugim zbiorem były dokumenty potwierdzające przywilej fundacyjny, który mógł zawierać dodatkowe uzupełnienia. Ostatnią grupą były przywileje uzupełniające w stosunku do wcześniejszych⁵.

Historia piwa bydgoskiego

Historia piwa w Bydgoszczy zaczyna się wraz z założeniem miasta. Przywilej lokacyjny gwarantował możliwość warzenia piwa wszystkim obywatelom, którzy posiadali domostwa. Produkcja napoju chmielowego nie należała do najtańszych przedsięwzięć. Zajmowali się nią jedynie zamożniejsi mieszkańcy miasta. Początkowo złoty trunek był warzony dla własnych potrzeb, lecz z czasem zaczęto produkować piwo na sprzedaż⁶.

³ T. Manteuffel, *Życie miejskie w wiekach średnich*, Warszawa 1930, s. 31-34.

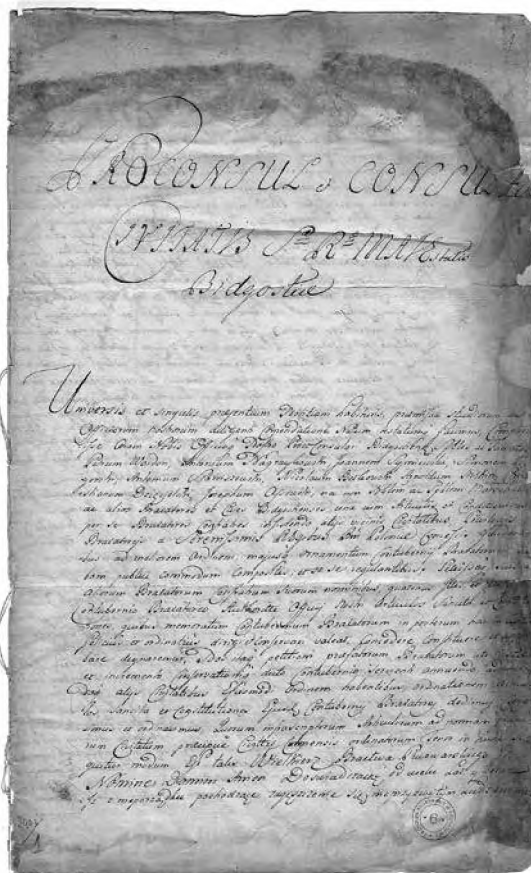
⁴ K. Ciesielska, *Zależność zespolowa akt miejskich i cechowy w okresie Polski przedrozbiorowej*, „Archeion” 1971, t. 55, s. 27-28.

⁵ M. Trojanowska, *Lubelskie przywileje cechowe XVI-XVIII w. (Analiza dyplomatyczna)*, „Archeion” 1986, t. 80, s. 184-185.

⁶ W. Sobiecki, *Piwo bydgoskie – impresje historyczne w związku ze zlikwidowaniem ostatniego*

Do Bydgoszczy nie można było importować piwa z innych miast. Jednak nie wszyscy przestrzegali tego zakazu, skoro w karczmach można było dostać trunki z Gdańska czy też z Wrocławia. Złoty trunek znad Brdy trafiał do takich miast jak Gdańsk, Poznań, Inowrocław, Toruń oraz do mniejszych ośrodków miejskich Kujaw i Pomorza. W uniwersałach podatkowych piwo bydgoskie było wzmiankowane jako piwo przewoźne⁷.

Już w XV w. piwo bydgoskie było rozslawione poza granicami murów miejskich. O jakości napitku może świadczyć napisany w 1444 r. list komtura świeckiego do Wielkiego Mistrza Zakonu Krzyżackiego, w którym autor skarżył się, że trunek bydgoski wypiera lokalne wyroby. W Toruniu obowiązywał zakaz sprzedaży piwa znad Brdy. Sytuacja zmieniła się dopiero w 1476 r. (II pokój toruński). Wtedy otworzono specjalną piwnicę, w której sprzedawano jedynie bydgoski napitek. Największym sukcesem bydgoskich piwowarów było w 1564 r. włączenie przez sejm Bydgoszczy do grona miast mogących eksportować piwo poza granice kraju (piwo przewoźne). Poza Bydgoszczą prawo eksportu miały następujące miasta: Piątek, Piotrków, Łęczycza i Przemyśl⁸.

Pierwsza strona statutu Cechu Piwowarów Bydgoszczy. Archiwum Państwowe w Bydgoszczy, Cech piwowarów w Bydgoszczy, sygn. 1, s. 1.

browaru w Bydgoszczy, „Kalendarz Bydgoski” 2009, R. 42, s. 258.

⁷ K. Rataj, *Gospodarcza rola Bydgoszczy za panowania Wazów*, „Kronika Bydgoska” 2007, t. 29, s. 19.

⁸ B. Janiszewska-Mincer, *Historia w kufku*, „Kalendarz Bydgoski” 1972, R. 5, s. 53-54.

Pierwszym znanym browarnikiem znanym z Brdy był mnich Jan Goly z klasztoru w Trzemesznie. W 1451 r. kronikarz odnotował śmierć brata zakonnego. Przy nocy zapisał informację, że piwo przez niego warzone było dobrej jakości i że nie było na nie skarg.

W 1480 r. do Bydgoszczy sprowadzono bernardynów, którzy utworzyli klasztor. W 1515 r. pojawiła się pierwsza wzmianka o ich browarze, który był największy w mieście⁹.

Do połowy XVII w. utrzymywała się dobra jakość piwa bydgoskiego. W 1655 r. mieszczenie gdańscy skarżyli się w liście do rady miejskiej w Bydgoszczy na złą jakość napitku. Miasto obwinilo lokalnych partaczy o pogorszenie się walorów smakowych produktu. W 1673 r. wpłynęła skarga do bydgoskiej rady o pojawieniu się piwa spoza murów miejskich. Stopniowo wymierał eksport zło tego trunku znanego z Brdy.

W 1689 r. wydano wilkierz cechu mielcarzy. Statut został zatwierdzony przez burmistrza Andrzeja Ciąskiego i radę miejską. Celem zgromadzenia była poprawa podupadającego rzemiosła, a także poprawa jakości piwa¹⁰.

W 1770 r. powstał pierwszy Cech Piwowarów w Bydgoszczy. Wcześniej w historii miasta nie odnotowano bractwa, które zajmowałoby się warzeniem chmielowego napoju. O założenie cechu piwowarów starał się burmistrz Jan Borucki. Jego starania spotykały się ze skutecznym sprzeciwem mieszczan. Argumentowali, że przywilej lokacyjny Bydgoszczy z 1346 r. dawał im prawo do produkcji piwa. Zachowały się protestacje mieszczan z 1750 r. i 1769 r. Przywilej piwowarów bydgoskich był wzorowany na statutach pochodzących z innych miast, w szczególności na Chelmnie¹¹. Celem cechu była poprawa jakości wytwarzanego piwa.

Na zakończenie tego ustępu należy wspomnieć o inwestycjach miejskich, które sprzyjały produkcji piwa. Pierwszej należy doszukiwać się w nieszczęściu, które spadło na miasto. W połowie XVI w. wybuchł w mieście pożar, w jego konsekwencji nakazano, aby ze względów przeciwpożarowych browary były murowane¹². Na postawienie murowanego browaru nie każdego było stać, przez co zmniejszyła się liczba mieszczan wytwarzających piwo. Jednak najważniejszą inwestycją, która spowodowała rozwój browarnictwa, było utworzenie wodociągów miejskich. W 1523 r. król Zygmunt I zezwolił na założenie urządzeń

⁹ W. Sobiecki, *Piwo bydgoskie...*, s. 259-260.

¹⁰ B. Janiszewska-Mincer, *Historia w kufku...*, s. 54

¹¹ F. Mincer, *Historia Bydgoszczy do roku 1806*, Zielona Góra 1992, s. 107-108.

¹² W. Sobiecki, *Piwo bydgoskie...*, s. 260.

wodnych, głównymi odbiorcami wody byli urzędnicy. Wytrzymały one do 1541 r. Wówczas miasto podpisało kontrakt na budowę nowych wodociągów. Zaopatrzywały w wodę całe miasto, a w szczególności browary¹³.

Organizacja Cechu Piwowarów bydgoskich w świetle statutu cechowego

Nie zachował się oryginalny statut Cechu Piwowarów bydgoskich. Obecną formę wilkierza znamy z transumptu rady miejskiej, który aprobował artykuły bractwa. Przywilej został wydany przez cech 4 maja 1770 r., zaś rajcy zaakceptowali akt 7 maja 1770 r. Powoływał oraz organizował Cech Piwowarów w Bydgoszczy.

Przyczyną powołania cechu piwowarskiego była kiepska jakość piwa. Do momentu powstania bractwa warzeniem piwa mógł zajmować się każdy obywatel miasta. Niestety, nie wszyscy posiadali odpowiednie zdolności do przygotowywania złocistego trunku. Celem cechu było zrzeszenie specjalistów oraz poprawa jakości piwa.

Kandydaci na braci cechowych musieli spełnić kilka warunków. Do bractwa należeć mogli jedynie obywatele miasta Bydgoszczy, którzy posiadali murowany dom o wartości minimalnej dwóch tysięcy polskich złotych. Przyszli bracia cechowi nie mogli posiadać zawodu. Cech nie przyjmował osób, które były wyuczone w innym rzemiośle bądź byłyby kupcami. Wkupne do bractwa wynosiło czterysta polskich złotych oraz sześć funtów wosku. Dzieci piwowarów, jeżeli chciały przynależeć do zrzeszenia, musiały zapłacić połowę wkupnego. W czasie starania się o możliwość wstąpienia do cechu kandydaci musieli wykonywać posługi zwyczajne, kościelne i brackie według zaleceń starszych. Ostatnim warunkiem było pokazanie dwóm braciom listu o pocziwym urodzeniu, jeżeli kandydat pochodził spoza Bydgoszczy, to zaręczało się o jego dobrym pochodzeniu.

Do cechu mogły należeć wdowy po piwowarach. Jeżeli wdowa ponownie wychodziła za mąż, wówczas dla małżonka była przewidziana 50-procentowa zniżka wpisowego do bractwa. Aby ją otrzymać, musiał spełnić dwa warunki: nie przynależeć do cechu piwowarów oraz nie mieć wyuczonego zawodu. Upust obowiązywał przez rok i sześć niedziel od zawarcia ślubu.

Do cechu należał personel pomocniczy, który składał się z mielcarzy, tragarzy oraz kobiet. Musieli spełnić jeden warunek, a mianowicie wpłacić wpisowe, które dla mielcarzy wynosiło trzydzieści złotych polskich, dla tragarzy dwadzieścia złotych polskich, zaś dla kobiety było to piętnaście złotych polskich. Poprzez wpłacenie wpisowego posiadali wyłączność na usługiwanie braciom cechowym. Statut gwarantował im stałe wynagrodzenie za wykonanie danych usług, które wynosiło dwie grzywny.

¹³ B. Janiszewska-Mincer, *Dzieje gospodarcze...*, s. 145.

Sesje cechowe miały odbywać się cztery razy w roku. Na ich termin wyznaczono święto Trzech Króli (6 stycznia), poniedziałek Świąt Wielkanocnych, święto Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny (2 lipca) oraz święto apostołów Szymona i Judy (28 października). Dodatkowo starsi cechu mieli prawo zwołać schadzki oraz sesje nadzwyczajne, były one obowiązkowe dla wszystkich braci pod karą trzech grzywien.

Spotkania cechowe były obwarowane szczególnymi zasadami. Starsi cechowi organizowali sesje i schadzki, pilnowali porządku obrad oraz do ksiąg wpisywali protokoły spotkań. Obecność na nich była obowiązkowa. Każdy brat musiał być trzeźwy. Jeżeli nie stawiał się albo był pijany na spotkaniu, miał zostać ukarany jedną grzywną. Zakazane było sprowadzanie ludzi spoza bractwa. Dodatkowo nie można było przynosić broni, wszczynać kłótni i wypominać długów. Brat nieprzestrzegający tych wszystkich zasad miał być dyscyplinowany różnymi karami.

Wybory do władz cechu odbywały się co roku na pierwszej sesji, czyli w święto Trzech Króli. Były poprzedzone mszą świętą przed ołtarzem wielkim w kościele farnym. Podczas tej sesji starsi cechowi odczytywali na głos sprawozdanie, tak aby każdy brat je usłyszał. Wybierano starszego, podstarszego oraz dwóch konsyliarzy spośród wszystkich zgromadzonych braci. Piwowar nominowany na urząd nie mógł z niego zrezygnować bez zasadnego usprawiedliwienia. Za nieusprawiedliwioną rezygnację groziła kara dziesięciu grzywien oraz utrata urzędu, ostateczną sankcją było usunięcie z bractwa oraz zakaz wyrobu piwa. Wybory były obowiązkowe dla wszystkich piwowarów. Wybrane władze musiały być zaakceptowane przez magistrat, a później zaprzysiężone.

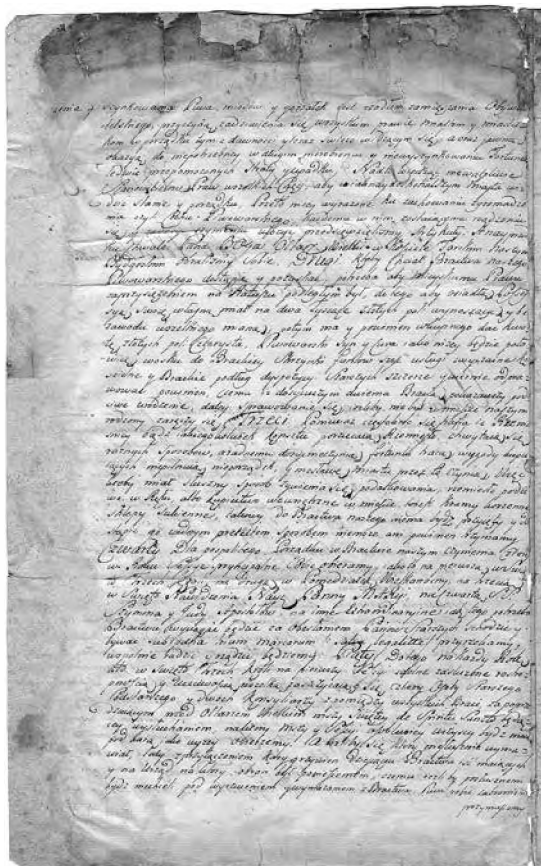
Osoby wybrane na urząd miały obowiązek stać na straży prawa cechowego, pilnować porządku w rejestrach czopowych. Kontrolowano ilość wytwarzanych piw, gorzalek i miodów, tak aby każdy mógł produkować po równo. Pilnowano akcyzy za sprowadzanie gorzalek i piw przewoźnych na własny użytek. Podatek wynosił dziesięć polskich złotych i miał trafiać do skrzyni cechowej.

Starsi cechowi byli zobowiązani do prowadzenia rejestrów finansowych. Składki cechowe były opłacane na każdej obowiązkowej sesji, cztery razy w roku. Bracia płacili składki suchodniowe, wynoszące po jednym złotym polskim, a jeżeliby były ustanowione inne nadzwyczajne składki, również opłacano je w tych terminach. Pomocnicy cechowi wnosili także opłaty członkowskie: mielcarze po jednym złotym polskim, tragarze po piętnaście groszy, zaś kobiety po dwanaście groszy, wpłacali je do bractwa na każdej sesji.

Wszelkie kary braci miały być wpłacane do skrzyni cechowej. Jeżeli któryś z winnych piwowarów unikałby zapłacenia kary, miała być ona podwojona. Ostatecznie sprawa mogła trafić przed oblicze burmistrza i rady miejskiej. Za

skupowanie zboża po niższych kosztach groziła kara w wysokości sześciu grzywien. Bractwo szczególnie ceniło swoje tajemnice, za zdradzenie sekretów groziła kara piętnastu grzywien. Za sprzedaż obcych piw, gorzałek i miodów jako wyrobów bydgoskich ustanowiono karę trzydziestu grzywien. Przeciwdziałanie artykułom zawartym w wilkierzu było bardzo surowo karane, przewidziana sankcja wynosiła sto grzywien, obejmowała zarówno piwowarów, jak i zwykłych obywateli miasta. Statut cechowy regulował ilość wyprodukowanego piwa przez piwowarów. W ciągu sześciu niedziel można było uwarzyć jeden war piwa, zaś w czasie czterech niedziel pół wara. Gdyby w mieście zabrakło napitku to starsi cechowi mogli wydać zgodę na uwarzenie dodatkowego piwa. Jeżeli brat warzył trunek kiepskiej jakości, mógł otrzymać zakaz wydawania go, a nawet zakaz produkcji. Funkcję kontrolną pełnili starsi cechu.

Cech piwowarów posiadał monopol na produkcję oraz sprzedaż piwa, miodów i gorzałek. Rynek kontrolowany był przez starszych oraz bydgoski magistrat. Do karczmi nie można było sprzedawać młodego piwa, w obrocie mogło być jedynie piwo starsze z piwnic. Jeżeli któryś z braci łamał ten przepis, zobligowany był zapłacić karę pięciu grzywien. Wszyscy zrzeszeni mieli ustaloną jedną cenę piwa, która nie mogła być zawyżana ani zaniżana, za manipulacje ceną groziła sankcja dwudziestu grzywien.

Artykuły wilkierza piwowarów. Archiwum Państwowe w Bydgoszczy, Cech piwowarów w Bydgoszczy, sygn. 1, s. 2.

Piwowarzy mieli zakaz pracy przy piwie w święta oraz w niedziele, za złamanie przepisu była przewidziana kara w postaci dwunastu grzywien. Bracia cechowi w czasie trwania targu w mieście mieli prawo handlować oraz szyprować. Mogli kupować i sprzedawać drewno, zboże oraz ogólne towary spoza murów miejskich.

Jeżeli jeden z piwowarów znalazłby się w gorszej sytuacji, cech był zobowiązany pomóc mu. Mógł odejść z bractwa i spróbować swoich sił w innym rzemiośle lub w kupiectwie. Swoje członkostwo mógł odsprzedać innemu obywatelowi bez zawodu za zgodą całego bractwa. Część pieniędzy miała trafić do brackiej skrzynki.

Relacje między piwowarami a mielczarzami były uregulowane w rygorystyczny sposób. Jeżeli mielczarz wyprodukował z dobrego słodu złe piwo albo z dobrego zboża zły słód, a wynikało to z jego niedbalstwa, niedopilnowania lub pijaństwa, musiał zwrócić piwowarowi pieniądze lub towar. Jeżeli nie miał jak spłacić krzywdy, mógł otrzymać karę cielesną. Osąd nad nimi pozostawał w gestii starszych cechowych. Mielczarze nie mogli sprzedawać słodów ani piwa. Zakazano im w domach trzymać zwierzęta gospodarcze.

W cechu mogli być zatrudnieni tragarze, w liczbie od czterech do sześciu. Mieli być zaprzysiężeni i dyspozycyjni wyłącznie na potrzeby piwowarów. Tylko oni mogli pomagać przy warzeniu piwa. Bracia nie mogli korzystać z innych tragarzy, wyjątek stanowiła nieobecność zaprzysiężonych tragarzy w domach bądź w mieście. Dodatkowo do pomocy były zatrudniane kobiety, ich liczba była regulowana przez starszych, od dwóch niewiast wzwyż.

Funkcja religijna cechu również była regulowana przez wilkierz. Piwowarzy obrali sobie celebrować ołtarz wielki w kościele farnym. Na każde suche dni miała być zakupiona msza święta w intencji zmarłych współbraci. Na mszy musieli się stawić wszyscy członkowie, za niestawiennictwo groziła kara jednej grzywiny. Dodatkowo nakazywali zapalić świece brackie w uroczyste święta. Mieli uczestniczyć w uroczystościach pogrzebowych rodziny piwowara pod karą pół grzywiny¹⁴.

Podsumowanie

Bydgoszcz posiada interesującą historię warzenia piwa w okresie staropolskim. Na przestrzeni wieków trunki chmielowy znad Brdy był uważany za jeden z najlepszych napitków. Świadczy o tym fakt, że Bydgoszcz została włączona w poczet miast, które mogły sprzedawać piwo za granicę. Dopiero w XVII w. jakość piwa pogorszyła się, w wyniku czego powołano bractwo piwowarskie.

¹⁴ Archiwum Państwowe w Bydgoszczy, Cech piwowarów w Bydgoszczy, sygn. 1, s. 1-5.

Statut Cechu Piwowarów bydgoskich normował aspekty życia gospodarczego, społecznego oraz religijnego bractwa. Przywilej cechowy nie regulował funkcji politycznej ani wojskowej.

Cech ustalał ilość warzonego piwa oraz jego cenę, przez co wpływał na jakość produktu. Bracia byli zobowiązani do sprzedawania jakościowo najlepszego trunku. Bractwo kontrolowało sprzedaż alkoholi w mieście.

Zrzeszenie było przeznaczone wyłącznie dla bogatych bydgoszczan, wynikało to z cenzusu majątkowego oraz wpisowego. Spotykali się cztery razy w roku, a jeżeli zaszła potrzeba, starsi mieli prawo zwołać sesję nadzwyczajną. Wilkierz normował zachowania braci w czasie spotkań. Zgromadzenie było otwarte dla personelu pomocniczego: mielarzy, tragarzy i kobiet.

Bractwo obrало sobie ołtarz wielki w kościele farnym. W nim miały się odbywać się wszelkie nabożeństwa. Dodatkowo w czasie świąt miały palić się w nim świece cechowe. Spotkania cechowe odbywały się w czasie ważnych uroczystości katolickich.

Bractwo funkcjonowało prawdopodobnie jedynie przez dwa lata, bowiem w 1772 r. Bydgoszcz została włączona do Prus w wyniku pierwszego rozbioru Polski. Do dnia dzisiejszego zachował się jedynie transumpt statutu Cechu Piwowarów w Bydgoszczy. Nie zachowała się żadna spuścizna aktowa po bractwie. Nie wiadomo, jak artykuły cechowe przekładały się na życie piwowarów oraz czy został osiągnięty cel poprawy jakości piwa.

Organization of the Brewers Guild in Bydgoszcz according to the 1770 statute

keywords: Brewers Guild, statute, Bydgoszcz, First Republic of Poland

Summary

The Brewers Guild was founded in Bydgoszcz in 1770. The guild statute regulated economic, social and religious aspects of the organization. The statute was specifying in a strict way the terms of joining and membership in the guild. It associated only wealthy citizens of the city. The guild specified amounts of beer produced and its price. Guildsmen celebrated services at the high altar in the Parish Church (Fara). The brewers deed included helpers, who had exclusive rights to serve the brewers. The guild operated probably for two years, since in 1772, as a result of the first partition of Poland, Bydgoszcz was incorporated to the Kingdom of Prussia.

Ordnung der Bierbrauerzunft in Bydgoszcz anhand der Satzung aus dem Jahr 1770

Schlüsselwörter: Bierbrauerzunft, Satzung, Bydgoszcz, I. Republik Polen

Zusammenfassung

Im Jahr 1770 wurde in Bydgoszcz eine Bierbrauerzunft gegründet. Das Zunftprivileg regelte das wirtschaftliche, soziale und religiöse Leben der Zunft. Die Satzung legte die Beitritts- und Mitgliedschaftsbedingungen rigoros fest. Dieser Zunft konnten lediglich reiche Stadtbürger angehören. Die Zunft setzte die Menge des gebrauten Biers und seinen Preis fest. Die Zunftmitglieder zelebrierten Gottesdienste am Großen Altar in der Pfarrkirche. In der Satzung der Bierbrauerzunft (Willkürsatzung) wurden Hilfskräfte vorgesehen, denen die Ausschließlichkeit im Bereich der Leistung von Diensten den Bierbauern gegenüber zustand. Die Zunft existierte wahrscheinlich zwei Jahre, weil im Jahr 1772 Bydgoszcz infolge der ersten Teilung Polens dem Königreich Preußen einverleibt worden ist.